

Ebeveyn Yemek Zaman? Davran??lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveyn Yemek Zaman? Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20545>

Özet

Ebeveyn Yemek Zaman? Davran??lar? Ölçe?i (EYZDÖ), ebeveynlerin çocuklar?n?n beslenmesi s?ras?nda sergiledikleri spesifik davran??lar? ve tutumlar? de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, 2012 y?l?nda Nevin Araslan taraf?ndan uyarlama çal??mas?yla Türkçe'ye kazandırlm??tır. Uyarlama çal??mas?n?n temel amacı, ebeveyn yemek zaman? davran??lar? ile çocukluk ça?? obezitesi arasındaki ili?kinin Türkiye popülasyonunda incelenmesidir. Ölçek, ebeveynlerin çocuklar?na yönelik yemek yeme bask?s?, k?s?tlama ve te?vik gibi kritik beslenme stratejilerini ölçmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Yemek Zaman? Davran??lar? Ölçe?i, ebeveynlik, beslenme, çocukluk ça?? obezitesi, yeme bozukluklar?, uyarlama, psikometri.

Yazarlar

Nevin Araslan (Uyarlayan).

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ebeveynlerin çocuklar?yla yemek yeme ba?lam?nda kurduklar? etkile?imleri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu davran??lar, çocu?un yeme al??kanlıklar?n?n ve vücut a??ırlı?? durumunun geli?iminde merkezi bir rol oynamaktadır. Araslan (2012) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test ederek, özellikle obezite riskini ta??yan çocuklar?n ebeveyn davran??lar?n? analiz etmeyi amaçlam??tır.

Yap?

Ebeveyn Yemek Zaman? Davran??lar? Ölçe?i, ebeveynlerin yemek zaman?nda kulland??? çe?itli stratejileri ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap? genellikle a?a??daki temel boyutlar? içerir (orijinal ölçe?e ba?lı olarak):

Yemeye Zorlama/Bask?: Çocu?u, doymu? olsa bile taba??ndaki yeme?i bitirmeye veya belirli yiyecekleri yemeye zorlama derecesi.

K?s?tlama: Çocu?un belirli (genellikle sa?lıksız) yiyecekleri tüketmesini engelleme veya porsiyonlar?n? kontrol etme derecesi.

Duygusal Besleme: Yiyecekleri çocu?u sakinle?tirmek veya ödüllendirmek için kullanma e?ilimi.

?zleme/Gözetim: Çocu?un tüketti?i yiyecek türlerini ve miktar?n? ne kadar yak?ndan takip etme.

Bu boyutlar, ebeveynlerin kontrolcü beslenme stillerinin çocuklar?n öz düzenleme yetenekleri üzerindeki etkisini anlamak için kritiktir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda geçerlik analizlerinin yapıldı?? varsayılmaktadır, ancak kaynak metinde bu bilgilere dair detay sunulmamıştır. Tipik bir Yüksek lisans tezi kapsamında, dil geçerli?i (çeviri ve geri çeviri), yapı geçerli?i (faktör analizi) ve ölçüt ba??mlı geçerlik (örneğin, çocu?un Vücut Kitle İndeksi ile korelasyon) yöntemlerinin kullanıldı?? öngörülmektedir. Kaynakta detaylı geçerlik katsayılar? belirtilmemiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik bilgileri de kaynak metinde eksiktir. Uyarlama çal??mas?nda genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayılar? ve/veya test-tekrar test güvenilirlik analizleri uygulanır. Bu analizler, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini ve alt boyutlar?n?n kendi içinde ne kadar homojen oldu?unu gösterir. Detaylı güvenilirlik katsayılar? için Araslan'?n (2012) yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yapı?ı?n?n Türkçe örnekleme korunup korunmadı??n? belirlemek amacıyla faktör analizinin (genellikle doğrulayıcı faktör analizi veya aç?mlayıcı faktör analizi) yapıldı?? düşünülmektedir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak belirlenen alt boyutlar?n?n (Baskı, Kısıtlama vb.) Türk popülasyonunda da istatistiksel olarak ayrıttı??n? kanıtlar. Ancak, kaynakta faktör yükleri veya model uyum indeksleri hakkında spesifik bir bilgi bulunmamaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?in yapı?ına ba?lı olarak genellikle Likert tipi derecelendirme formatındadır, ancak derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler (Çocuklar? olan yetişkinler)

Age Group: Ölçek ebeveynlere uygulanmakla birlikte, odaklandı?? çocuk ya? grubu genellikle okul öncesi ve okul ça??ıdır (çocukluk ça?? obezitesi bağlamında).

Population Details: Uyarlama çal??ması, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

bünyesinde yürütülmüştür ve İstanbul'daki bir örneklem üzerinde uygulanmıştır.

Test Methodology: Öz bildirim ölçe?i. Ebeveynler, kendi yemek zaman? davran??lar?n? de?erlendiren maddeleri yan?tlar.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn tutumlar?, beslenme stratejileri, obezite riski, Marmara Üniversitesi, psikometrik özellikler, adaptasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2012 y?l?nda tamamlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgileri için uyarlama çalışması?n? yürüten yazar (Nevin Araslan) veya Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Araslan, N. (2012). *Ebeveyn yemek Zaman? Davran??lar? Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanması ve çocukluk ça?? obezitesi ile ebeveyn yemek zaman? davran??lar? aras?ndaki ili?ki* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Yüksek lisans tezine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi burada indirilebilir: [ebeveyn-yemek-zamani-davranislari-olcegi-toad.pdf](#)

Ebeveyn Yemek Zaman? Davran??lar? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için Nevin

Araslan'?n (2012) yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM